

1993. december - **Mona és Basel egy újpalotai toronyház hatodik emeletén élnek édesanyjukkal, Magdolnával.**

A leány és a fiú apai ágon szíriai. S aki arab apától származik, az az ottani hagyományok szerint mohamedán. Legalábbis félig. Ugyanis Monáékat megkeresztelték.

Az egész a hetvenes évek elején a Ferihegyi repülőtéren azzal kezdődött, hogy az egyik damaszkuszi járattal kilenc jóképű, tanulni vágyó arab fiatalember érkezett Budapestre. A fogadásukra kirendelt hivatalos ember elkésett, s a magyarul egy szót sem értő szírek az információhoz tódultak. Az akkor húszéves Magdolna ott dolgozott. A fiúk egyike első látásra megtetszett neki. Az ismerkedésből címcseré és egy hétvégi látogatás lett. A kisasszony ugyan nem volt otthon, de a fiút ez nem zavarta, jól megértették egymást a mamával, bár egyikük sem beszélt a másik nyelvén. A látogatás rendszeressé vált, s szép lassan összejött a két fiatal.

Mona

- Egy év múlva megtartottuk az eljegyzést - meséli Magdolna -, s azt terveztük, hogy két év múlva összeházasodunk és kimegyünk Szíriába. De még hat év után sem kaptunk házassági engedélyt. Minden anyakönyvi hivatalban elutasítottak, amikor megtudták, hogy szíriai a vőlegény. De ha igazolnánk a terhességet - mondták... Ha másképp nem megy, hát legyen gyerek! Akkor meg ez nem jött össze. Nagy nehezen mégis sikerült papírt szereznünk. Megkaptuk az engedélyt, tarthattunk esküvőt. Pár nap múlva kiderült, hogy valóban terhes vagyok. Ez 1973-ban volt. Így született Mona. (Magyarul reménység.)

A fiatalok pedig elindultak azon az úton, mely öt év után elvezetett az önálló, berendezett lakáshoz. A férj elvégezte a Budapesti Műszaki Egyetemet, és mérnökként elhelyezkedett.

- Amikor Mona egyéves volt, meglátogattuk a férjem szüleit Damaszkusz-ban - folytatta Magdolna. - Kocsival mentünk Törökországon keresztül. Úttalan utakon, szakadékok fölött, a fél kerék időnként lelógott. De ahogy megpillantottam az első szír várost, Aleppót, a fél tevékaravánokkal, a karcsú minaretekkel, a nyüzsgő piaccal, ez olyan mesészerű volt, hogy úgy éreztem, életre keltek az álmaim. Apósoméknál, az ottani szokások szerint díszlövénnyel fogadtak bennünket. Később ellátogattunk egy sivatagi beduin törzshöz, melynek a főnöke a férjem ismerőse volt. Nem mondták meg, hogy az éjszakát is ott fogjuk tölteni, de megérte, mert csodálatos élmény volt. A sátrakban külön aludtak a nők és a férfiak, s nagy-nagy kíváncsisággal vettek körül bennünket. Hajnalban kikísértek a sivatagba, és mellékesen figyelmeztettek, hogy hova ne lépjek, mert ott skorpiófészek van. Engem is beöltöztettek arab viseletbe, és rengeteg aranyat akasztottak rám. A nők nappal gerendákon szőtték, csomózták a szőnyegeket. Mi is kaptunk ajándékba egy hatalmasat.

Basel

Nemsokára ismét rászállott a golya a toronyházra, és megszületett Basel. (Magyarul bátor.)

- A második szülés után kezdett fájni a csípőm, lumbágóm lett. Rohamszerűen tört rám, föl sem tudtam kelni. A férjem pedig továbbra sem kapott letelepedési engedélyt, mivel még nem töltötte le a katonai idejét. Arra gondoltunk, hogy Nyugatra megyünk. Az ottani újrakezdést azonban betegen nem mertem vállalni. Eldöntöttem, megyünk Szíriába. Majdcsak kibírjuk a két és fél évet, és visszajövünk. Lejárt a gyesem, kértem három év fizetés nélkülit és elindultunk. A háztartás nem volt gépesítve, s nem voltak mélyhűtött ételek sem. Emellett mindennapos volt a vendéglátás, átjáróház volt a lakásunk. El lehet képzelni, a férjemnek öt testvére és

mindegyiknek négy-öt gyereke van. Mindenkit meg kellett kínálni, de mire lefőztem a kávé, ketten már elmentek, de jött négy újabb vendég... Egyre gyakrabban kiújult a betegségem. Vizsgáltak, injekcióztak, de nem javultam. Nyolc hónap kínlódás után elhatároztam, hogy hazajövök a gyerekekkel. A férjem pedig bevonult katonának.

Ritkuló levelek

Itthon aztán egyik kórházból ki, a másikba be. A gyerekek hol egyik rokonnál, hol a másikonál. Lassan megtanítottak együtt élni a betegségemmel. A férjem egyre ritkábban írt és már csak néha keresett telefonon. Már nem sürgetett, hogy menjek mielőbb. Mona épp ott volt nála, fölkerelkedtem én is a fiammal és kimentem. Azt mondta, maradjak, de úgy éreztem, csak a gyerekek miatt. Már nem úgy viselkedett, mint azelőtt, elhidegült. Éreztem, nincs más választásom, haza kell jönnöm. Nem volt könnyű elhatározás. Csodálatos tíz évet töltöttünk együtt. A szép fekete szemébe, a vakító fehér fogaiba, a gyönyörű mosolyába szerettem bele. De ezeknek az érzéseknek már vége.

Mona pedig elbúcsúzott arab pajtásaitól, itthon beiratkozott a magyar iskolába, s lassan elhomályosultak benne a szíriai emlékek. Aztán nagylányként újra meglátogatta édesapját.

– Hogy kell viselkednie ott egy fiatal lánynak?

– Az utcára nem mehettem ki egyedül, mert megjegyzéseket tettek és rám akaszkodtak. Ha társaságban ránéztem egy fiúra, rögtön félreértette. Ott az a szokás, hogy az unokatestvérek is házasodhatnak, s a korombeli unokafivéreim állandóan veszekedtek miattam. Lesték, hogy melyikükhöz vagyok kedvesebb, kivel beszélek többet. Aztán külön-külön odajöttek és ócsárolták a többieket.

– Te is arab viseletben jártál?

– Nem. Bár egy nőnek trikóban és sortban életveszélyes az utcára kimenni.

– Az arab lényedből mit tartasz a legfontosabbnak?

– Nemcsak szeretem, hanem érzem is az arab zenét, s van érzésem a keleti mozgáskultúrához, a hastánchoz.

Csak vendégnek

A legifjabb magyarab, Basel nem menne vissza Szíriába, legfőljebb látogatóba. A látogatónak varázslatos a Kelet.

A tévé képernyőjéről megcsodálhattuk Mona hastáncát a Ki mit tud?-on. A produkció a zsűrit is meglepte. Az arab világban a kislányok a családi ünnepeken sajátítják el ezt a jellegzetes mozgást. Mi itt érzékenyen védjük testközeli szféránkat, ott gyakoribb az érintés és intenzívebbek a gesztusok.

Magdolna büszke gyermekeire, akik mindkét kultúrát ápolják. Ha újrakezdené, akkor is így csinálná. Megvalósultak gyermekkori álmai: megismerte a mesés Keletet, titkaival, fényeivel és árnyoldalaival. És hazahozta szívében a szíriai vendégszeretetet, életkedvet és optimizmust.

Most is derűlátó:

- Fölneveltem a gyermekeimet, és még reménykedem, hogy másodszor is megtalálom az igazit.
Képes szöveg: ZÉTÉNYI

